

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Moet je wetenschap mooi opschrijven?

Wetenschappelijke geschriften vinden maar zelden hun weg naar een groter publiek. Ten onrechte, vindt Marita Mathijssen, emeritus hoogleraar in de Nederlandse literatuur. De oplossing die zij aan de hand doet, is dat wetenschappers hun schrijfstijl moeten veranderen. Hun ultrazakelijke beschouwingen vol dorre, afstandelijke lijdende vormen moeten ze herschrijven tot ontdekkingsverhalen waarin de persoon van de schrijver met zijn angsten en triomfen een hoofdrol speelt. Is een dergelijke op de leest van literatuur geschoeide stijl wenselijk?

VOORSTANDER

De professor slaat de spijker op z'n kop. Wetenschappelijke teksten lijken geschreven door voetschrijvers met hamertenen. De lezer struikelt over de woordherhalingen en de hompelige overgangen door overvloedig komma-

gebruik. De zinnen zijn vaak lang en onoverzichtelijk door het 'alles voor de punt-syndroom'. Bleef het maar bij lelijkheid en onbegrijpelijkheid, dan worstelden de lezers zich nog wel door een wetenschappelijk artikel heen, omdat ze zich uiteindelijk rijkelijk beloofd zouden weten met een opzienbarende conclusie. Maar de ultieme domper is dat die beloning vaak uitblijft: wetenschappelijke teksten zijn ook nog eens vervelend door de strenge beperking tot de beschreven zaak zelf.

Geleerden lijken te vergeten dat mensen voornamelijk geïnteresseerd zijn in andere mensen: wat zijn hun oorspronkelijke strevingen en idealen en wat is daar in de praktijk van terechtgekomen? Vrijwel al het onderzoek laat zich prima verpakken in het verhaal van een zoektocht. Maak daar dan gebruik van, en zet dan de literaire en retorische technieken in die al eeuwenlang gebruikt worden om mensen bij een onderwerp te betrekken en hen te overtuigen. Denk bijvoorbeeld aan vergelijkingen maken, een spanningsboog opbouwen en op anderhalve bladzijde voor het einde met een verrassing komen.

TEGENSTANDER

Het lijkt een ondankbaar standpunt – wie kan er tegen een mooi geschreven artikel zijn? – maar Mathijssen heeft echt voor het grootste deel ongelijk. Op het punt van de correctheid en de duidelijkheid ben ik het met haar eens: wetenschappelijke teksten moeten uit gave, begrijpelijke zinnen bestaan. Maar zou het een verbetering zijn als de geleerde schrijver meer aandacht aan zichzelf besteedde? Of de lezer probeert te verlei-

den door middel van sappige vergelijkingen? Nee! Wie een wetenschappelijk stuk schrijft, zegt daarmee eigenlijk dit: 'Er was een probleem en ik denk dat ik daarvoor een oplossing heb gevonden. Ik heb zelf alles gedaan om fouten te vermijden en denk daarom oprecht dat de inhoud steek houdt, maar dat weet ik niet zeker. Kijkt u, lezer, alstublieft goed naar mijn tekst of ik geen fouten over het hoofd heb gezien.'

Alles wat het de lezer makkelijker maakt om fouten te achterhalen, moet de schrijver nastreven. Daarom moet de schrijver precies en volledig zijn en wormstekige constructies vermijden omdat de lezer zich daaraan ergert. En alles wat de lezer belet om fouten te vinden, moet de schrijver eveneens vermijden. Als de schrijver zich tussen zijn onderwerp en zijn lezers dringt, leidt dat af van de zaak zelf. Het is zelfs erger. Met Mathijssens trucs doet de schrijver impliciet een beroep op medeleven. Zo hindert hij de lezer bij het uitvoeren van zijn taak.

Wat vindt u ervan? Moeten wetenschappelijke teksten mooi geschreven zijn?

Geef voor 22 maart uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Wetenschappelijke teksten moeten mooi geschreven zijn' of 'Wetenschappelijke teksten moeten vooral zakelijk zijn' naar *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Antwoorden Taaltest

(zie pagina 71)

A. Spelling

1. b. warempel
2. a. hbo-v
3. c. gecoacht
4. b. bloezende mouwen
5. a. acquisitie

B. Woordenschat

1. a. grijsbeige
2. b. gedroogde korenkiemen
3. c. kort aanbraden
4. a. hete droge wind

C. Zoek de fouten

1. *elektriciteitsbedrijf, zijn humanresourcesafdeling, manusje-van-alles dat*
2. *keep mag volgens sommige naslagwerken ook, bezighouden, werkvloer etiquette*

D. Extra

'Zij droegen hem op handen en de prijs aan hem op' heet een zeugma. *Droegen* wordt hier in twee verschillende constructies gebruikt: *op handen dragen* en *de prijs opdragen*. Het klassieke voorbeeld van een zeugma is 'Hier zet men koffie en over.'

Uitslag vorige stemming

Mag de productaanduiding op de verpakking van Euro Shopper-producten voortaan in het Engels? Nee, vindt u in overgrote meerderheid; volgens 238 inzenders (85%) is het geen goed idee. Deze stemmers zijn al dat "imponeer-Engels" zat en willen maatregelen ter bescherming van het Nederlands. Anderen wijzen op de gevolgen voor de volksgezondheid: consumenten met diëten zijn erbij gebaat om zo duidelijk mogelijk te weten wat ze kopen. Van 43 inzenders (15%) mag Engels wel. Een aantal van hen is juist blij met al dat Engels: op naar een Europese eenheidstaal! Anderen voeren een legalistische reden aan: net zoals klanten vrij zijn om een product te kopen, zijn producenten vrij om hun producten aan te bieden zoals ze dat willen.